

Teologie „přirozená“

O „přirozené teologii“ (theologia naturalis) se tradičně (zejména v katolictví pozitivně) mluví ve smyslu „filosofické teologie“. Vskutku theologie je tématem už ve starém Řecku, a je tím míněna filosofická disciplína (Aristotelés ji chápe jako disciplínu teoretickou, a to nejvyšší, protože se zabývá „tím nejvyšším“). Teprve v éře křesťanské recepce (a ovšem přeznačení a reinterpretace) řecké filosofie dochází k rozlišení mezi theologií přirozenou a theologií „zjevenou“ resp. založenou na „zjevení“ (v pozdější době se to začíná vykládat jako založenou na bibli jakožto „božím Slovu“, odtud také recentní důraz na „biblistiku“). Dnes se proto jako naléhavá klade otázka, zda je ještě možno nějak mluvit o „filosofické teologii“ (eventuelně o theologii „přirozené“) ve smyslu filosofické disciplíny o „bohu“ (či „Bohu“). Především tedy je třeba zcela odmítnout termín „přirozená“, neboť žádná filosofie není ničím „přirozeným“, tak jako vůbec neexistuje žádné „přirozené“ myšlení; myšlení je svou nejvlastnější povahou čímsi nepřirozeným, a ještě důrazněji to musíme vidět u filosofování a filosofie. Daleko důležitější je ovšem otázka, může-li být jakoukoli filosofií tematizován „bůh“ (resp. „Bůh“). A zde je třeba nejprve vyjasnit, v čem nejlouběji spočívá ona „tematizace“ (čehokoli).

(Písek, 130226-1.)